

§ 29

(Usnesení o odvolání a ustanovení insolvenčního správce)

(1) Na schůzi věřitelů, která nejbližší následuje po přezkumném jednání, se mohou věřitelé usnést, že insolvenčním soudem ustanoveného insolvenčního správce odvolávají z funkce a že ustanovují nového insolvenčního správce. O odvolání insolvenčního správce, kterým byla v rámci reorganizace povolené podle § 148 odst. 2 insolvenčním soudem ustanovena osoba určená v předloženém reorganizačním plánu podle § 25 odst. 1, a o ustanovení nového insolvenčního správce se mohou věřitelé usnést také na schůzi věřitelů, která nejbližší následuje po přeměně reorganizace v konkurs. Toto usnesení je přijato, jestliže pro ně hlasovala nejméně polovina všech věřitelů přihlášených ke dni předcházejícímu konání schůze věřitelů, počítaná podle výše jejich pohledávek, kteří mají právo hlasovat. Je-li způsobem řešení úpadku oddlužení, je toto usnesení přijato, jestliže pro ně hlasovala nadpoloviční většina všech věřitelů přihlášených ke dni předcházejícímu konání schůze věřitelů, jejichž pohledávky počítané podle výše (§ 49 odst. 1) zároveň činí nadpoloviční většinu přihlášených pohledávek.

(2) Usnesení o ustanovení insolvenčního správce podle odstavce 1 potvrzuje insolvenční soud; nepotvrdí je pouze tehdy, nesplňuje-li insolvenční správce podmínky uvedené v § 21 až 24 a 25 odst. 3; § 54 odst. 1 se nepoužije.

(3) Rozhodnutí podle odstavce 2 vydá insolvenční soud do skončení schůze věřitelů, která usnesení podle odstavce 1 přijala; odvolání je přípustné, jen jestliže insolvenční soud usnesení schůze věřitelů nepotvrdí. Osobou oprávněnou k podání odvolání je pouze věřitel, který na schůzi věřitelů hlasoval pro přijetí usnesení; § 55 odst. 1 platí obdobně.

(4) Insolvenčnímu správci odvolanému postupem podle odstavce 1 insolvenční soud uloží, aby mu ve stanovené lhůtě podal zprávu o své činnosti, zejména o stavu majetku, který spravoval, a aby vyúčtoval odměnu, hotové výdaje a náklady, které mu vznikly v souvislosti se správou a udržováním majetku.

Poznámky

Možnost odvolat soudem ustanoveného insolvenčního správce schůzí věřitelů je omezena jen na nejbližší (tj. na první) schůzi konanou po přezkumném jednání, jejíž místo a termín konání určí insolvenční soud v roz-

hodnutí o úpadku (§ 190 odst. 2). Možnost odvolání insolvenčního správce z funkce a ustanovení nového správce musí být uvedena v předmětu jednání schůze věřitelů (§ 48 odst. 1). Výjimkou je situace, kdy byla insolvenčním správcem ustanovena osoba určená v předloženém a následně schváleném reorganizačním plánu podle § 25 odst. 1; v takovém případě mohou věřitelé „převolit“ insolvenčního správce na schůzi věřitelů, která nejbližší následuje po přeměně reorganizace v konkurs. V případě řešení úpadku oddlužením se bude schůze za účelem převolby insolvenčního správce konat pouze tehdy, pokud o její svolání požádají potřebnou většinou věřitelé (§ 47 odst. 1).

O odvolání insolvenčního správce z funkce a o ustanovení nového správce může být hlasováno jako o celku jedním usnesením nebo jako o dvou návrzích dvěma usneseními, přičemž k hlasování o ustanovení nového správce může dojít až po platném odvolání insolvenčního správce.

Usnesení o odvolání insolvenčního správce z funkce a ustanovení nového správce je schůzí věřitelů přijato (pokud není způsobem řešení úpadku oddlužení) jen tehdy, pokud pro něj hlasovala nejméně polovina všech věřitelů přihlášených ke dni předcházejícímu konání schůze, kteří mají právo hlasovat, počítaná podle výše jejich pohledávek. Přitom platí, že na každou 1 Kč pohledávky připadá 1 hlas (§ 49 odst. 1). Nelze proto vyloučit, že o odvolání a ustanovení správce rozhodne jen jeden věřitel (např. banka), jehož pohledávky (co do jejich výše) činí více jak polovinu všech přihlášených pohledávek.

Je-li způsobem řešení úpadku oddlužení, je usnesení přijato, jestliže pro ně hlasovala jak nadpoloviční většina všech věřitelů přihlášených ke dni předcházejícímu konání schůze věřitelů (většina „podle hlav“), tak nadpoloviční většina věřitelů počítaná podle výše přihlášených pohledávek. Tedy majoritní věřitel nebude v oddlužení schopen silou svého hlasu insolvenčního správce sám převolit.

Věřitelé, jejichž pohledávka byla při přezkumném jednání popřena insolvenčním správcem, mohou v rozsahu popření hlasovat, usnese-li se na tom schůze věřitelů. Jestliže jim schůze věřitelů hlasovací právo nepřizná, rozhodne o hlasovacím právu těchto věřitelů insolvenční soud (§ 51 odst. 1); popření pohledávky přihlášeným věřitelem nebo dlužníkem nemá na hlasovací právo věřitele vliv. O hlasovacím právu věřitelů, jejichž pohledávka nebyla ještě zjištěna nebo je sporná, rozhodne podle § 51 odst. 3 insolvenční soud.

Pokud jde o usnesení schůze věřitelů týkající se odvolání insolvenčního správce, insolvenční soud jej nepotvrzuje, neboť mu to nepřísluší. Insolvenční správce je odvolán, jakmile se na tom schůze věřitelů platně usnese. Nebude chybou, pokud o takové skutečnosti vydá insolvenční soud toliko deklaratorní usnesení, jímž bude konstatovat, že „insolvenční správce byl schůzí konkursních věřitelů odvolán“; proti takovému usnesení není odvolání přípustné.

Insolvenční soud potvrzuje jen usnesení schůze věřitelů týkající se ustanovení (nového) insolvenčního správce; nepotvrdí je jen tehdy, nesplňuje-li insolvenční správce podmínky stanovené v § 21 až 24 a § 25 odst. 3. Ustanovení § 54 odst. 1, dle něhož může insolvenční soud zrušit usnesení schůze věřitelů, pokud odporuje společnému zájmu všech věřitelů [§ 2 písm. j)], zde neplatí. Nelze proto zrušit usnesení schůze věřitelů o ustanovení (nového) insolvenčního správce, např. jen proto, že jej prosadil vahou svých hlasů toliko jediný (rozhodující) věřitel proti vůli všech ostatních (drobných) věřitelů.

O potvrzení ustanovení (nového) insolvenčního správce rozhodne insolvenční soud usnesením nejpozději do skončení schůze věřitelů, na níž byl zvolen. Potvrdí-li insolvenční soud ustanovení (nového) insolvenčního správce, odvolání proti takovému rozhodnutí není přípustné. Odvolání je přípustné jen tehdy, jestliže insolvenční soud nepotvrdí usnesení schůze věřitelů o ustanovení (nového) insolvenčního správce. Oprávněnou osobou k podání odvolání je pouze věřitel, jenž hlasoval pro ustanovení (nového) insolvenčního správce.

Po vyhlášení rozhodnutí insolvenčního soudu, kterým bylo nepotvrzeno usnesení schůze věřitelů o ustanovení (nového) insolvenčního správce, vyzve insolvenční soud každého z přítomných věřitelů, kteří hlasovali pro přijetí usnesení schůze věřitelů, aby uvedl, zda se vzdává odvolání; současně je poučí, že odvolání, které nebude podáno do skončení schůze věřitelů, již nelze podat. Vyjádření věřitelů a jejich poučení se uvede v protokolu o jednání. Rozhodnutí o nepotvrzení (nového) insolvenčního správce doručí insolvenční soud jen osobám, které proti němu podaly odvolání (§ 55 odst. 1). Postupem dle § 29 dochází, aniž by o tom bylo potřeba vydávat další rozhodnutí insolvenčního soudu, bezprostředně k:

- a) odvolání insolvenčního správce, jakmile se na tom usnesla schůze věřitelů, a
- b) k ustanovení (nového) insolvenčního správce, jakmile je insolvenčním soudem potvrzeno jeho zvolení.

V rozhodnutí o potvrzení (nového) insolvenčního správce insolvenční soud odvolanému insolvenčnímu správci podle ust. § 29 odst. 4 uloží, aby mu ve stanovené lhůtě podal zprávu o své činnosti, zejména o stavu majetku, který spravoval, a aby vyúčtoval odměnu, hotové výdaje a náklady, které mu vznikly v souvislosti se správou a udržováním majetku.

Rozhodnutí se doručuje věřitelům pouze zveřejněním v insolvenčním rejstříku (§ 71 odst. 1) a zvláště se doručuje dlužníku, odvolanému a nově ustanovenému insolvenčnímu správci a státnímu zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení, event. orgánu, který vede obchodní nebo jiný rejstřík, v němž je dlužník zapsán (§ 75 odst. 2).

Rozhodnutí o potvrzení (nového) insolvenčního správce je účinné vůči všem účastníkům insolvenčního řízení a insolvenčnímu správci, jakmile bylo vyhlášeno účastníkům a insolvenčnímu správci, kteří byli při jednání přítomní (§ 89 odst. 2).

Rozhodnutí o potvrzení (nového) insolvenčního správce by mělo obsahovat též poučení o možnosti (nového) insolvenčního správce požádat o odvolání z funkce do tří dnů poté, co se insolvenční správce dozvěděl o svém ustanovení, pokud insolvenční správce se svým ustanovením předem nesehlasil (§ 31 odst. 2).

Neprodleně po ustanovení (nového) insolvenčního správce zapíše insolvenční soud údaj o tom do seznamu dlužníků (§ 420 odst. 5).

Ustanovení § 29 platí přiměřeně i pro zástupce insolvenčního správce (§ 33); pro odděleného insolvenčního správce a zvláštního insolvenčního správce se však nepoužije.

Insolvenční správce bude dokládat orgánům a osobám, od nichž bude vyžadovat součinnost, své ustanovení do funkce (§ 44) rozhodnutím insolvenčního soudu o potvrzení usnesení schůze věřitelů, jímž byl ustanoven.

Judikatura

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 8. 2015, sen. zn. 29 NSČR 110/2014, 29 NSČR 80/2015: Skutečnost, že stejní věřitelé (majoritní věřitel) opakovaně (v různých insolvenčních řízeních) postupem podle § 29 insolvenčního zákona ustanovují „novým“ insolvenčním správcem stejnou osobu, není sama o sobě důvodem, který by mohl vést k pochybnostem o nepodjatosti tohoto insolvenčního správce.

§ 30

(Ustanovení nového insolvenčního správce)

(1) Přijme-li schůze věřitelů usnesení o odvolání ustanoveného insolvenčního správce, aniž se usnese na ustanovení insolvenčního správce nového, nebo byl-li touto schůzí ustanovený insolvenční správce odvolán z funkce podle § 31 odst. 2, ustanoví insolvenčního správce svým rozhodnutím insolvenční soud; pro takto ustanoveného insolvenčního správce se § 29 odst. 1 nepoužije.

(2) Jestliže v důsledku rozhodnutí insolvenčního soudu o odmítnutí přihlášky pohledávky dojde k takové změně v osobách věřitelů nebo výši jejich pohledávek, která by měla vliv na výsledek usnesení schůze věřitelů podle odstavce 1, může usnesení podle § 29 odst. 1 přijmout i schůze věřitelů, která nejbližší následuje po této změně.

Poznámky

Ustanovení řeší situaci, kdy se schůze věřitelů svolaná dle § 29 odst. 1 platně usnese jen na odvolání insolvenčního správce, avšak se již platně neusnese na osobě nového správce, event. nový správce by byl insolvenčním soudem odvolán na základě své žádosti podané do tří dnů poté, co se o svém ustanovení dozvěděl (§ 31 odst. 2). V takových případech se již další schůze věřitelů za účelem ustanovení nového správce dle § 29 odst. 1 nesvolává a novým správcem ustanoví insolvenční soud opět osobu, kterou určí předseda insolvenčního soudu (§ 25). Přitom je zřejmé, že již nemůže jít o stejnou osobu, kterou schůze věřitelů již jednou odvolala, že takto ustanovený insolvenční správce nemůže požádat o odvolání z funkce podle § 31 odst. 2 a že jej nemůže odvolat ani schůze věřitelů dle § 29.

Rozhodnutí o ustanovení insolvenčního správce se doručuje věřitelům pouze zveřejněním v insolvenčním rejstříku (§ 71 odst. 1) a zvláště se doručuje dlužníku, insolvenčnímu správci a státnímu zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení, event. orgánu, který vede obchodní nebo jiný rejstřík, v němž je dlužník zapsán (§ 75 odst. 2).

Proti rozhodnutí o ustanovení insolvenčního správce je odvolání přípustné jen z důvodů uvedených v § 26 odst. 1.

Neprodleně po ustanovení insolvenčního správce zapíše insolvenční soud údaj o tom do seznamu dlužníků (§ 420 odst. 5).

Dojde-li v průběhu insolvenčního řízení v důsledku rozhodnutí insolvenčního soudu o odmítnutí přihlášky pohledávky (dle § 185 jestliže v průbě-

hu insolvenčního řízení nastala skutečnost, na základě které se podle IZ k přihlášce pohledávky nebo k přihlášené pohledávce nepřihlíží, insolvenční soud odmítne přihlášku rozhodnutím; právní mocí takového rozhodnutí účast tohoto věřitele v insolvenčním řízení končí) ke změně v osobách věřitelů nebo výši jejich pohledávek, která by měla vliv na výsledek usnesení schůze věřitelů, může usnesení schůze podle § 29 odst. 1 přijmout i schůze věřitelů, která nejbliže následuje po této změně.

Ustanovení § 30 platí přiměřeně i pro zástupce insolvenčního správce (§ 33); pro odděleného insolvenčního správce a zvláštního insolvenčního správce se však nepoužije.

§ 31

Odvolání insolvenčního správce

(1) Z důležitých důvodů, které nemají původ v porušení povinností insolvenčního správce, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce nebo věřitelského orgánu anebo i bez tohoto návrhu odvolat insolvenčního správce z funkce. Učiní tak zpravidla po slyšení insolvenčního správce; o podaném návrhu rozhodne neprodleně.

(2) Insolvenčního správce ustanoveného postupem podle § 29 odst. 1 až 3 insolvenční soud odvolá z funkce i tehdy, požádá-li o to do 3 dnů poté, co se o svém ustanovení dozvěděl; to neplatí, jestliže insolvenční správce se svým ustanovením předem souhlasil.

(3) Insolvenčního správce, kterému zaniklo ze zákona právo vykonávat činnost insolvenčního správce nebo mu bylo právo pozastaveno podle zákona o insolvenčních správcích^{9a}, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce, věřitelského orgánu nebo dlužníka anebo i bez tohoto návrhu odvolat z funkce. Pokud to okolnosti dovolují, učiní tak po slyšení insolvenčního správce; o podaném návrhu rozhodne neprodleně.

(4) Insolvenčního správce, kterému bylo zrušeno povolení nebo kterému zaniklo jeho právo dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce na základě rozhodnutí ministerstva podle zákona o insolvenčních správcích^{9a}, insolvenční soud odvolá z funkce. Insol-

^{9a} Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů.

venčního správce ustanoveného postupem podle § 25 odst. 3 insolvenční soud odvolá z funkce i tehdy, bylo-li mu zrušeno zvláštní povolení nebo zaniklo-li jeho právo dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce dlužníka podle § 3 odst. 2 zákona o insolvenčních správcích^{9a} na základě rozhodnutí ministerstva podle zákona o insolvenčních správcích^{9a}.

(5) Odvolá-li insolvenční soud insolvenčního správce z funkce, ustanoví současně nového insolvenčního správce. Odvolání proti tomuto rozhodnutí je přípustné; proti výroku o ustanovení nového insolvenčního správce se však lze samostatně odvolat jen z důvodů uvedených v § 26.

(6) Odvolaný insolvenční správce je povinen bez zbytečného odkladu řádně informovat nového insolvenčního správce o své dosavadní činnosti a předá mu všechny doklady souvisící s výkonem jeho funkce; jeho odpovědnost za dobu výkonu funkce nezaniká.

(7) Ustanovení § 29 odst. 4 platí obdobně.

Poznámky

IZ rozlišuje odvolání insolvenčního správce z funkce z důležitých důvodů, jež nemají původ v porušení jeho povinností (§ 31), a zproštění funkce insolvenčního správce, který neplní řádně své povinnosti nebo který nepostupuje při výkonu své funkce s odbornou péčí anebo který závažně porušil důležitou povinnost, uloženou mu zákonem nebo soudem (§ 32).

Mezi důležité důvody, pro něž lze na návrh insolvenčního správce nebo věřitelského orgánu (tj. schůze věřitelů, věřitelského výboru a zástupce věřitelů) anebo bez takového návrhu (dlužník nebo jednotlivý věřitel není legitimován k takovému návrhu) správce odvolat, lze považovat zejména zdravotní či jiné důvody (např. zahraniční cesta), které správci trvale nebo alespoň dlouhodobě znemožňují výkon jeho funkce, či správcovu podjatost vůči dlužníkovi (jde-li o správcovu podjatost jen vůči některému z dlužníkůvých věřitelů, srov. § 34).

Insolvenční soud je povinen neprodleně (tj. bez zbytečného odkladu) rozhodnout o podaném návrhu na odvolání insolvenčního správce z funkce s tím, že tak zpravidla učiní až po slyšení správce. Insolvenční soud proto insolvenčního správce zpravidla předvolá, přičemž mu spolu s obsílkou doručí též návrh (podaný jinou osobou než správcem) na jeho odvolání,

^{9a} Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů.

a umožní mu vyjádřit se k němu ústně do protokolu. K nařízenému jednání o návrhu je vhodné obeslat též navrhovatele, věřitelský orgán, event. státní zastupitelství, které vstoupilo do řízení.

Od slyšení správce lze upustit např. v případech, pokud by jeho provedení mělo být spojeno s neúměrnými průtahy v řízení (např. pro zdravotní či jiné důvody, jež správci trvale nebo dlouhodobě znemožňují výkon jeho funkce) či pokud správce výslovně souhlasí s návrhem na své odvolání nebo jej sám podal.

Pokud jde o insolvenčního správce, jehož platně zvolila schůze věřitelů a potvrdil insolvenční soud dle § 29, může jej insolvenční soud odvolat (patrně již bez slyšení), jen požádá-li o to insolvenční správce do tří dnů poté, co se o svém ustanovení dozvěděl (což nemusí nutně vázat na den doručení rozhodnutí insolvenčního soudu o potvrzení takové volby schůzí věřitelů). Bude proto na insolvenčním správci, aby doložil, kdy a jak se o svém ustanovení do funkce dozvěděl. Pokud insolvenční správce předem souhlasil se svým ustanovením do funkce, nelze jej k jeho žádosti z funkce odvolat dle § 31 odst. 2.

Na návrh insolvenčního správce, věřitelského orgánu nebo dlužníka anebo i bez tohoto návrhu může insolvenční soud (je tedy na jeho úvaze) odvolat z funkce insolvenčního správce, kterému zaniklo ze zákona (podle § 12 ZIS) právo vykonávat činnost insolvenčního správce nebo mu bylo právo pozastaveno podle § 9 až 11 ZIS.

Insolvenční soud odvolá z funkce insolvenčního správce,

- kterému bylo zrušeno povolení (§ 13 ZIS), nebo
- kterému zaniklo jeho právo dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce na základě rozhodnutí ministerstva podle § 33 a 34 ZIS,
- který byl ustanoven podle § 25 odst. 3 tehdy, bylo-li mu zrušeno zvláštní povolení nebo zaniklo-li jeho právo dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce dlužníka podle § 3 odst. 2 zákona o insolvenčních správcích.

Je-li insolvenční správce odvolán z funkce, musí být současně (v témže rozhodnutí) ustanoven nový insolvenční správce.

Rozhodnutí o odvolání insolvenčního správce a ustanovení nového insolvenčního správce se doručuje věřitelům pouze zveřejněním v insolvenčním rejstříku (§ 71 odst. 1) a zvláště se doručuje dlužníku, odvolanému i nově ustanovenému insolvenčnímu správci, osobám, o jejichž návrhu

na odvolání insolvenčního správce soud rozhodl, a státnímu zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení, event. orgánu, který vede obchodní nebo jiný rejstřík, v němž je dlužník zapsán (§ 75 odst. 2).

Proti výroku o odvolání insolvenčního správce z funkce je odvolání přípustné bez omezení jeho důvodů. Proti výroku o ustanovení nového insolvenčního správce je odvolání přípustné jen z důvodů uvedených v § 26 (tj. že není bezúhonný nebo svéprávný, nemá vysokoškolské vzdělání, neprokázal odbornou způsobilost v insolvenčním právu, nemá uzavřenou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem jeho funkce nebo s činností jeho zaměstnanců, nebo že není nepodjatý).

Neprodleně po ustanovení insolvenčního správce zapíše insolvenční soud údaj o tom do seznamu dlužníků (§ 420 odst. 5).

Odvolanému insolvenčnímu správci insolvenční soud usnesením uloží, aby mu ve stanovené lhůtě podal zprávu o své činnosti, zejména o stavu majetku, který spravoval, a aby vyúčtoval odměnu, hotové výdaje a náklady, které mu vznikly v souvislosti se správou a udržováním majetku. Splnění těchto povinností lze vůči odvolanému insolvenčnímu správci vynutit pořádkovými opatřeními dle § 53 OSŘ (nikoliv dle § 81).

Odvolaný insolvenční správce je povinen bez zbytečného odkladu řádně informovat nového insolvenčního správce o své dosavadní činnosti a předat mu všechny doklady souvisící s výkonem jeho funkce; jeho odpovědnost za dobu výkonu funkce nezaniká.

Ustanovení § 31 platí přiměřeně i pro zástupce insolvenčního správce (§ 33); pro odděleného insolvenčního správce a zvláštního insolvenčního správce se však nepoužije.

Judikatura

Usnesení Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 4 Ko 340/96: Zproštění správce funkce odůvodňuje například vyškrtnutí správce ze seznamu správců, trvale nepříznivý zdravotní stav nebo déletrvající pobyt v zahraničí. Okolnost, že ustavený správce vykonává tuto funkci v jiném konkursu, popř. že by výkon funkce správce kolidoval s výkonem advokátní činnosti, není důležitým důvodem, který může vést ke zproštění funkce správce. Každý, kdo požádá o zápis do seznamu správců, bere na sebe i odpovědnost za řádný výkon této funkce, musí si být vědom toho, že řádnému výkonu této funkce bude muset věnovat značnou část svého pracovního času, a je tedy na něm, aby tyto skutečnosti uvážil. Pokud trvá stav, kdy ustavený správce je v seznamu správců zapsán, zásadně nemůže přicházet v úvahu jeho zproštění z funkce pro jiné jeho pracovní úkoly.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 6. 2011, sp. zn. 3 VSPH 237/2011, KSPH 41 INS 4795/2010, R 133/2011: Skutečnost, že insolvenčnímu správci byla pozastavena činnost ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 písm. d) zákona č. 312/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů není sama o sobě důvodem pro jeho odvolání z funkce ve smyslu § 31 IZ

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 4. 2016, sen. zn. 29 NSCR 48/2014: Z ustanovení § 9 odst. 1 písm. d), odst. 2 zákona o insolvenčních správcích je přitom patrné, že právo fyzické osoby vykonávat funkci insolvenčního správce je vnímáno jako nepřípustný střet zájmů s jejím postavením ohlášeného společníka opravňujícím k výkonu funkce insolvenčního správce veřejnou obchodní společností. Proto platí, že obnovilo-li se právo ohlášeného společníka veřejné obchodní společnosti vykonávat funkci insolvenčního správce jako fyzická osoba, je skutečnost, že veřejné obchodní společnosti, jejímž jediným ohlášeným společníkem taková fyzická osoba byla, zaniklo právo vykonávat funkci insolvenčního správce, důvodem k odvolání veřejné obchodní společnosti z funkce insolvenčního správce konkrétního dlužníka ve smyslu § 31 insolvenčního zákona.

§ 32

Zproštění insolvenčního správce

(1) Insolvenčního správce, který neplní řádně své povinnosti nebo který nepostupuje při výkonu své funkce s odbornou péčí anebo který závažně porušil důležitou povinnost, uloženou mu zákonem nebo soudem, může insolvenční soud na návrh věřitelského orgánu nebo dlužníka anebo i bez tohoto návrhu jeho funkce zprostit. Učiní tak zpravidla po slyšení insolvenčního správce; o podaném návrhu rozhodne neprodleně.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 se mohou odvolat insolvenční správce a osoby oprávněné podat návrh podle odstavce 1. Ustanovení § 29 odst. 4 § 31 odst. 5 a 6 platí obdobně.

Poznámky

IZ rozlišuje zproštění funkce insolvenčního správce, který neplní řádně své povinnosti nebo který nepostupuje při výkonu své funkce s odbornou péčí anebo který závažně porušil důležitou povinnost uloženou mu zákonem nebo soudem (§ 32), a odvolání insolvenčního správce z funkce z důležitých důvodů, jež nemají původ v porušení jeho povinností (§ 31).

Ke zproštění insolvenčního správce funkce může dojít na návrh věřitelského orgánu (schůze věřitelů, věřitelského výboru nebo zástupce věřitelů) nebo

dlužníka anebo bez takového návrhu. Ačkoliv nejsou jednotliví věřitelé k takovému návrhu oprávněni, jejich případný podnět označený jako návrh na zproštění správce funkce by neměl insolvenční soud přejít bez povšimnutí. Shledá-li jej důvodným, zproští insolvenční soud neprodleně (tj. bez zbytečného odkladu) insolvenčního správce funkce (bez jakéhokoliv návrhu). Neshledá-li jej důvodným, není o tom třeba vydávat žádné rozhodnutí.

Rozhodnutí o návrhu na zproštění insolvenčního správce funkce by mělo předcházet slyšení správce, při němž by mělo být insolvenčnímu správci umožněno reagovat na skutečnosti, jež jsou mu vytýkány. K prokázání nebo vyvrácení sporných skutečností lze event. vést i dokazování. Insolvenční soud proto insolvenčního správce zpravidla předvolá k jednání o podaném návrhu, přičemž mu spolu s obsílkou tento návrh doručí a umožní mu vyjádřit se k němu ústně při jednání. K nařízenému jednání o návrhu je vhodné obeslat též navrhovatele, event. státní zastupitelství, které vstoupilo do řízení.

Od slyšení správce lze upustit např. v případech, pokud by jeho provedení mělo být spojeno s neúměrnými průtahy v řízení či pokud správce s návrhem na zproštění funkce souhlasí.

Druhá věta § 32 odst. 2 ukládá insolvenčnímu soudu použít v případě zproštění insolvenčního správce funkce obdobně § 31 odst. 5 a 6.

Je-li insolvenční správce zproštěn funkce, musí být současně (v témže rozhodnutí) ustanoven nový insolvenční správce.

Rozhodnutí o zproštění insolvenčního správce a ustanovení nového insolvenčního správce se doručuje věřitelům pouze zveřejněním v insolvenčním rejstříku (§ 71 odst. 1) a zvláště se doručuje dlužníku, zproštěnému i nově ustanovenému insolvenčnímu správci, osobám, o jejichž návrhu na zproštění insolvenčního správce soud rozhodl, a státnímu zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení, event. orgánu, který vede obchodní nebo jiný rejstřík, v němž je dlužník zapsán (§ 75 odst. 2)

Proti (vyhovujícímu i zamítavému výroku) rozhodnutí o odvolání insolvenčního správce z funkce je odvolání přípustné bez omezení jeho důvodů s tím, že jsou k němu legitimováni jen odvolaný insolvenční správce a osoby oprávněné podat návrh na zproštění insolvenčního správce funkce (tj. jen věřitelský orgán a dlužník); jednotliví věřitelé se proti němu odvolat nemohou.

Proti výroku o ustanovení nového insolvenčního správce je odvolání přípustné jen z důvodů uvedených v § 26 (tj. že není bezúhonný nebo své-

právný, nemá vysokoškolské vzdělání, neprokázal odbornou způsobilost v insolvenčním právu, nemá uzavřenou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem jeho funkce nebo s činností jeho zaměstnanců, nebo že není nepodjatý).

Neprodleně po ustanovení insolvenčního správce zapíše insolvenční soud údaj o tom do seznamu dlužníků (§ 420 odst. 5).

Zproštěnému insolvenčnímu správci insolvenční soud usnesením uloží, aby mu ve stanovené lhůtě podal zprávu o své činnosti, zejména o stavu majetku, který spravoval, a aby vyúčtoval odměnu, hotové výdaje a náklady, které mu vznikly v souvislosti se správou a udržováním majetku.

Zproštěný insolvenční správce je povinen bez zbytečného odkladu řádně informovat nového insolvenčního správce o své dosavadní činnosti a předat mu všechny doklady souvisící s výkonem jeho funkce; jeho odpovědnost za dobu výkonu funkce nezaniká.

Ustanovení § 32 platí obdobně (tj. zcela) i pro zástupce insolvenčního správce, odděleného insolvenčního správce a zvláštního insolvenčního správce.

Judikatura

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 8. 2001, sp. zn. 1 Ko 258/2001, SJ 52/2003: Důvodem k tomu, aby správce konkursní podstaty byl zproštěn funkce (§ 8 odst. 6 ZKV), není sama o sobě skutečnost, že při přezkumném jednání uznal pohledávku konkursního věřitele, ačkoliv ji podle názoru konkursního soudu měl popřít.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 3. 2002, sp. zn. 1 Ko 510/2001, SJ 91/2002: Skutečnost, že správce konkursní podstaty v rozporu se zákonem uspokojil v průběhu konkursu pohledávky, jež měly být uhrazeny pouze na základě rozvrhového usnesení, může být důležitým důvodem pro zproštění výkonu funkce správce (§ 8 odst. 6 ZKV).

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 5. 2003, sp. zn. 1 Ko 73/2003, SJ 125/2003: Skutečnost, že správce konkursní podstaty neprovedl soupis konkursní podstaty a před přezkumným jednáním nezajistil opravu nebo doplnění přihlášek, může být důležitým důvodem, pro nějž lze zprostit správce funkce.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 12. 1999, sp. zn. 29 Cdo 2291/99, SJ 39/2002: Správce konkursní podstaty je osobou oprávněnou k podání odvolání proti usnesení, jímž byl zproštěn výkonu funkce, jestliže vydání takového rozhodnutí nenavrhl.

Skutečnost, že správce konkursní podstaty byl vyškrtnut ze seznamu správců, není sama o sobě důležitým důvodem pro to, aby byl zproštěn výkonu funkce v kon-

krétní konkursní věci (§ 8 odst. 6 ZKV). Ke zproštění výkonu funkce správce však mohou vést skutečnosti, jež byly důvodem pro vyškrtnutí správce ze seznamu.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 8. 2015, sen. zn. 29 NSCR 2/2014: O tom, zda insolvenční správce má být zproštěn funkce (podle § 32 insolvenčního zákona), rozhoduje insolvenční soud „po slyšení insolvenčního správce“ (tedy na základě vysvětlení, jež insolvenční správce podal k tvrzením osoby, jež žádá jeho zproštění) a na základě obsahu insolvenčního spisu, jenž by měl příslušná tvrzení potvrzovat nebo vyvracet. Hodnotící skutkové soudy o (ne)opodstatněnosti návrhu, aby insolvenční správce byl zproštěn funkce, pak insolvenční soud zásadně přijímá na základě obsahu spisu, aniž by formálně prováděl dokazování listinami tvořícími obsah insolvenčního spisu.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR, ze dne 31. 8. 2016, sen. zn. 29 NSCR 147/2016: Důležitým důvodem pro zproštění funkce insolvenčního správce ve smyslu § 32 odst. 1 insolvenčního zákona je zejména skutečnost, že při výkonu funkce neplní insolvenční správce řádně povinnosti vyplývající pro něj z ustanovení § 36 insolvenčního zákona, liknavě provádí soupis majetkové podstaty, zpeněžuje majetek náležející do majetkové podstaty v rozporu s § 225 odst. 4 nebo s § 226 odst. 5 insolvenčního zákona, nebo že nesplnil povinnost uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem funkce. Takovým důvodem může být též skutečnost, že insolvenční správce bezdůvodně nesplní závazný pokyn insolvenčního soudu nebo zajištěného věřitele, nebo že nerespektuje soudní rozhodnutí o vyloučení majetku z majetkové podstaty. V závislosti na míře a intenzitě pochybení insolvenčního správce může vést soud ke zproštění správce funkce i zjištění ojedinělého, leč závažného, porušení důležité povinnosti stanovené zákonem nebo uložené soudem.

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 7. 2012, 2 VSOL 569/2012, KSOS 38 INS 890/2009: Nedostatek subjektivní přípustnosti k podání návrhu na zproštění insolvenčního správce funkce vede k odmítnutí tohoto návrhu jako návrhu podaného neoprávněnou osobou.

§ 33

Zástupce insolvenčního správce

Je-li to účelné, může insolvenční soud ustanovit insolvenčnímu správci zástupce pro případ, že by ze závažných důvodů nemohl přechodně svou funkci vykonávat. Pro zástupce insolvenčního správce platí § 29 až 31 přiměřeně.

Poznámky

Zástupce insolvenčního správce má, na rozdíl od odděleného insolvenčního správce (§ 34) a zvláštního insolvenčního správce (§ 35), plnou působnost insolvenčního správce a ne jen pro určité úkony nebo k řešení otázek vyžadujících specializaci. Tuto svoji působnost však může zástupce insolvenčního správce vykonávat pouze v čase, po který ji insolvenční správce nemůže sám vykonávat na rozdíl od zvláštního insolvenčního správce, který vykonává svou působnost ve stejném čase a vedle správce, avšak pouze v rozsahu vymezeném insolvenčním soudem. Není tedy možné, aby ve stejném čase vykonávali působnost insolvenčního správce jak insolvenční správce, tak i jeho zástupce.

Závažnými důvody, pro které nemůže insolvenční správce přechodně svou funkci vykonávat, jsou zejména jeho pracovní zaneprázdnění, pobyt v cizině, studium, dovolená, stáže, tíživá rodinná situace nebo přechodně nepříznivý zdravotní stav. Není ani vyloučeno, aby si insolvenční správce na přechodnou dobu k svému zastupování ustavil též smluvního zástupce. Pokud by však insolvenční správce nemohl svou funkci ze závažných důvodů trvale vykonávat, je třeba takový stav řešit jeho odvoláním z funkce (§ 31).

Rozhodnutí o ustanovení zástupce insolvenčního správce se doručuje věřitelům pouze zveřejněním v insolvenčním rejstříku (§ 71 odst. 1) a zvlášť se doručuje dlužníku, zástupci insolvenčního správce, insolvenčnímu správci a státnímu zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení, event. orgánu, který vede obchodní nebo jiný rejstřík, v němž je dlužník zapsán (§ 75 odst. 2).

Proti rozhodnutí o ustanovení zástupce insolvenčního správce je odvolání přípustné jen z důvodů uvedených v § 26, tj. že nesplňuje podmínky pro ustanovení do funkce (§ 21 odst. 2 a § 23) nebo že není nepodjatý (§ 24).

Neprodleně po ustanovení zástupce insolvenčního správce zapíše insolvenční soud údaj o tom do seznamu dlužníků (§ 420 odst. 5).

Pro ustanovení do funkce, odměňování a zprošťování funkce zástupce insolvenčního správce platí ustanovení o insolvenčním správci obdobně (§ 35 odst. 2).

Pominou-li důvody, jež vedly k ustanovení zástupce insolvenčního správce, insolvenční soud jej z funkce odvolá (§ 31).

§ 34

Oddělený insolvenční správce

(1) Je-li insolvenční správce vyloučen z některých úkonů pro svůj poměr jen k některému z dlužníkových věřitelů nebo jen k některému ze zástupců dlužníkových věřitelů a není-li se zřetelem k charakteru pohledávky dlužníkovy věřitele a jeho postavení v insolvenčním řízení důvod pochybovat, že tento vztah ovlivní celkový způsob výkonu práv a povinností insolvenčního správce, může insolvenční soud ustanovit pro tyto úkony odděleného insolvenčního správce.

(2) Je-li insolvenční správce vyloučen z některých úkonů proto, že mohou odporovat společnému zájmu věřitelů v insolvenčním řízení, ve kterém byl rovněž ustanoven insolvenčním správcem, ustanoví insolvenční soud pro tyto úkony odděleného insolvenčního správce vždy.

(3) Byl-li insolvenční správce odvolán postupem podle § 29 z funkce, insolvenční soud jej s jeho souhlasem ustanoví odděleným insolvenčním správcem k přezkumu pohledávky, kterou před svým odvoláním popřel, a k vedení s tím souvisejících incidenčních sporů a uplatňování majetkových práv vůči věřiteli, který hlasoval pro jeho odvolání z funkce, nestanoví-li insolvenční soud jinak.

Poznámky

Existuje-li mezi insolvenčním správcem a některým z dlužníkových věřitelů či jejich zástupců poměr, pro nějž je tu důvod pochybovat o jeho nepodjatosti a není-li se zřetelem k povaze věřitelovy pohledávky a jeho postavení v řízení důvod pochybovat, že tento vztah ovlivní výkon práv a povinností insolvenčního správce, lze takovou situaci řešit – aniž by bylo třeba z toho důvodu odvolat insolvenčního správce z funkce (§ 31) – ustanovením odděleného insolvenčního správce, a to jen pro úkony, z nichž je insolvenční správce vyloučen.

Ustanovení odděleného insolvenčního správce bude vhodné v situacích, kdy by měl insolvenční správce přezkoumávat přihlášené pohledávky věřitele, k němuž není nepodjatý, event. by s ním měl vést incidenční spor o tyto pohledávky.

Insolvenční soud rovněž ustanoví odděleného insolvenčního správce, zjistí-li, že insolvenční správce je vyloučen z některých úkonů proto, že mohou odporovat společnému zájmu věřitelů v insolvenčním řízení, ve kterém byl rovněž ustanoven insolvenčním správcem, např. insolvenční správce

přihlásí pohledávku do jiného insolvenčního řízení, kde je rovněž insolvenčním správcem, nebo insolvenční správce podá odpůrcí žalobu proti žalovanému, který je rovněž v insolvenčním řízení a kde vykonává funkci insolvenčního správce stejná osoba apod.). Odděleného insolvenčního správce ustanoví insolvenční soud, jakmile v insolvenčním řízení vyjde najevo jeho potřeba.

Dojde-li na schůzi věřitelů postupem podle § 29 k převolbě insolvenčního správce, může insolvenční soud odvolaného insolvenčního správce s jeho souhlasem ustanovit odděleným insolvenčním správcem

- k vedení incidenčního sporu o pohledávce, kterou před svým odvoláním z funkce popřel nebo
- k uplatňování majetkových práv vůči věřiteli, který hlasoval pro jeho odvolání.

Nejde-li o případ dle § 34 odst. 3, kdy bude odděleným insolvenčním správcem ustanoven odvolaný insolvenční správce, určí osobu odděleného insolvenčního správce předseda insolvenčního soudu (§ 25).

O ustanovení odděleného insolvenčního správce rozhodne insolvenční soud usnesením (§ 88 odst. 1), v němž současně vymezí jeho působnost, tj. určí úkony, jež namísto insolvenčního správce bude v insolvenčním řízení nebo v incidenčních sporech činit oddělený insolvenční správce; rozsah těchto úkonů lze později i měnit (tj. rozšířit nebo zúžit).

Rozhodnutí o ustanovení odděleného insolvenčního správce se doručuje věřitelům pouze zveřejněním v insolvenčním rejstříku (§ 71 odst. 1) a zvláště se doručuje dlužníku, oddělenému insolvenčnímu správcí, insolvenčnímu správcí a státnímu zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení, event. orgánu, který vede obchodní nebo jiný rejstřík, v němž je dlužník zapsán (§ 75 odst. 2).

Proti rozhodnutí o ustanovení odděleného insolvenčního správce je odvolání přípustné jen z důvodů uvedených v § 26, tj. že nesplňuje podmínky pro ustanovení do funkce (§ 21 odst. 2 a § 23) nebo že není nepodjatý (§ 24).

Neprodleně po ustanovení odděleného insolvenčního správce zapíše insolvenční soud údaj o tom do seznamu dlužníků (§ 420 odst. 5).

Pro ustanovení do funkce, odměňování a zproštění funkce odděleného insolvenčního správce platí ustanovení o insolvenčním správcí obdobně (§ 35 odst. 2).

IZ však již výslovně nestanoví, že by ustanovení § 29 až § 31 (tj. ustanovení o možnosti schůze věřitelů odvolat z funkce insolvenčního správce a usta-

novení o odvolání insolvenčního správce z funkce) platilo přiměřeně i pro odděleného insolvenčního správce; tato ustanovení se proto pro odděleného insolvenčního správce nepoužijí.

Pominou-li důvody, jež vedly k ustanovení odděleného insolvenčního správce, insolvenční soud jej z funkce odvolá (§ 31).

Judikatura

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 12. 2009, sp. zn. 1 VSPH 655/2009, KSUL 45 INS 797/2009: Soud je oprávněn rozhodnout o ustanovení odděleného insolvenčního správce bez ohledu na to, zda dosavadní insolvenční správce postupoval v souladu s § 24 odst. 1 IZ a oznámil, že jsou dány důvody pro jeho vyloučení. Důvodem pro pochybnost o nepodjatosti insolvenčního správce může být vzhledem k okolnostem případu i skutečnost, že byl ustaven těmi věřiteli, jejichž pohledávky popřel předchozí správce, který byl následně těmito věřiteli z funkce odvolán.

§ 35

Zvláštní insolvenční správce

(1) V případech, kdy je nutné v rámci insolvenčního řízení řešit zvláštní problematiku vyžadující odborné specializace, může insolvenční soud ustanovit i zvláštního insolvenčního správce a upravit jeho vztah k insolvenčnímu správci. Není-li dále stanoveno jinak, není důvodem pro ustanovení zvláštního insolvenčního správce činnost týkající se zpeněžení majtkové podstaty.

(2) Pro ustanovení do funkce, odměňování a zprošťování funkce zástupce insolvenčního správce, odděleného insolvenčního správce a zvláštního insolvenčního správce platí ustanovení o insolvenčním správci obdobně.

(3) Zvláštního insolvenčního správce ustanoví soud pro výplatu nároku uživatelů platebních služeb nebo držitelů elektronických peněz postupem stanoveným zákonem upravujícím platební styk.

Poznámky

Dle IZ lze zvláštního insolvenčního správce ustanovit v případech, kdy je nutné v rámci insolvenčního řízení řešit zvláštní problematiku vyžadující odborné specializace. Tato (širší) formulace umožňuje ustanovení zvláštního insolvenčního správce nejen pro určitý obor správy majtkové pod-

staty (např. provozování dlužníkovy podniku nebo živnosti), ale i v dalších případech (např. k řešení specifických restitučních nároků, k odstranění následků ekologické havárie, k vedení sporů v zahraničí podle cizího práva apod.). Důvodem pro ustanovení zvláštního insolvenčního správce však nebude činnost týkající se zpeněžení majetkové podstaty.

Zvláštního insolvenčního správce ustanoví insolvenční soud, jakmile v insolvenčním řízení vyjde najevo jeho potřeba. Osobu zvláštního insolvenčního správce určuje předseda insolvenčního soudu (§ 25).

O ustanovení zvláštního insolvenčního správce rozhodne insolvenční soud usnesením (§ 88 odst. 1), v němž současně vymezí jeho působnost, tj. upraví jeho vztah k insolvenčnímu správci a rozsah jeho práv a povinností, jež lze kdykoliv později i měnit (tj. rozšířit nebo zúžit). Z povahy zvláštního insolvenčního správce lze dovodit, že bude patrně vždy vázán pokyny insolvenčního správce, jemuž by měl být podřízen.

Rozhodnutí o ustanovení zvláštního insolvenčního správce se doručuje věřitelům pouze zveřejněním v insolvenčním rejstříku (§ 71 odst. 1) a zvlášť se doručuje dlužníku, zvláštnímu insolvenčnímu správci, insolvenčnímu správci a státnímu zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení, event. orgánu, který vede obchodní nebo jiný rejstřík, v němž je dlužník zapsán (§ 75 odst. 2).

Proti rozhodnutí o ustanovení zvláštního insolvenčního správce je odvolání přípustné jen z důvodů uvedených v § 26, tj. že nesplňuje podmínky pro ustanovení do funkce (§ 21 odst. 2 a § 23) nebo že není nepodjatý (§ 24).

Neprodleně po ustanovení zvláštního insolvenčního správce zapíše insolvenční soud údaj o tom do seznamu dlužníků (§ 420 odst. 5).

Pro ustanovení do funkce, odměňování a zprošťování funkce zvláštního insolvenčního správce platí ustanovení o insolvenčním správci obdobně (§ 35 odst. 2).

IZ však již výslovně nestanoví, že by ustanovení § 29 až § 31 (tj. ustanovení o možnosti schůze věřitelů odvolat z funkce insolvenčního správce a ustanovení o odvolání insolvenčního správce z funkce) platilo přiměřeně i pro zvláštního insolvenčního správce; tato ustanovení se proto pro zvláštního insolvenčního správce nepoužijí.

Pominou-li důvody, jež vedly k ustanovení zvláštního insolvenčního správce, insolvenční soud jej z funkce odvolá (§ 31).